

A wide-angle photograph of a lush green field under a blue sky with scattered clouds. In the foreground and middle ground, a large flock of sheep is gathered. Two people, a woman in a blue jumpsuit on the left and a man in a blue shirt and dark pants on the right, are walking through the field, likely herding the sheep. The field has some dark tracks or paths. In the background, there is a line of trees.

“De eerste maanden leek alles goed te gaan, tot de veearts CL vermoedde. Daar schrok ik flink van.”

PROBLEMEN MET CL NA IMPORT

"De aanhouder wint"

Enthousiast pakte Gerard Henstra in 2013 zijn spullen in voor een grote verhuizing naar Drenthe, waar hij een vleeskalverbedrijf had overgenomen. Vanuit Frankrijk importeerde hij een kudde melkschapen. Alles leek goed te gaan, maar na een paar maanden was er toch iets niet in de haak: het was caseous lymphadenitis (CL).

Hoewel Gerard van huis uit niet uit een boerengezin komt, kwam hij wel regelmatig bij zijn vijf ooms die wel boer waren. Het timmermansgen van zijn vader heeft hem naar eigen zeggen overgeslagen, maar de passie voor dieren die dus ook sterk aanwezig is binnen de familie kreeg wel snel vat op hem. Daarom besloot hij zes jaar geleden, na altijd bezig te zijn geweest op verschillende agrarische bedrijven, zelf de stap te wagen. Samen met zijn vrouw Anneke ging hij op zoek naar een geschikt bedrijf. Uiteindelijk kwamen ze per toeval terecht in Drenthe, waar ze tussen de campings aan een nieuw avontuur begonnen. En een avontuur werd het.

Klaar voor de start

Op het bedrijf stonden al 600 vleeskalveren, maar Gerard wilde er graag nog iets naast. Dat werd een kudde Lacaune-melkschapen. "Door mijn ooms ben ik van kleins af aan opgegroeid met schapen en wist ik al een beetje hoe het allemaal werkt." Via via hoorde hij iets over een bedrijf in Frankrijk; hij nam contact op en al snel was het rond. In de tussentijd maakte Gerard zijn bedrijf klaar voor de komst van de dieren. Een oude caravanstal en jongveeststal werden goed gereinigd, ontsmet en omgebouwd tot melkschapenstal. ►



Gerard in de melkstal

Verraderlijke ziekte

De eerste maanden leek alles goed te gaan, maar na een aantal maanden liet Gerard de veearts komen. “We hadden de boel net een beetje op de rit toen de veearts zei: ‘Hm, dat kan weleens CL zijn.’ Daar ben ik toen ingedoken en dan schrik je wel. Je denkt een goed koppel te hebben, mooi gezond, veearts tevreden en dan ineens slaat het om. Je ziet niks aan de dieren.” Samen met de veearts keek hij naar mogelijke oorzaken, maar die waren er niet op het eigen bedrijf. “De stal was ontsmet en schoongemaakt voor de dieren erin kwamen en bovendien stonden er caravans en kalveren in. Het dier dat ziek werd, stond op stal en kwam nergens mee in aanraking. Dat is het verraderlijke van die ziekte; het steekt zo de kop op. Mede door de lange incubatietijd. CL moet bij de import al aanwezig zijn geweest.”

“Als CL zich op je bedrijf vestigt, moet je er bovenop zitten”

Inmiddels heeft Gerard al zo’n honderd besmette dieren af moeten voeren. Sinds het bevestigen van de diagnose CL onderzoekt hij, op advies van GD, samen met zijn dierenarts elke veertien dagen alle dieren klinisch. “Als je het eenmaal hebt, moet je er echt bovenop zitten. We voelen alle schapen elke twee weken helemaal na op knobbels. Niet verslappen, maar blijven controleren. Met het blote oog mis je erg veel, zeker bij deze soort, met hun hangoren. Ook de wolsoort maakt het lastiger. Als er een schaap tussen zit waarbij we verdikkingen voelen en die dus verschijnselen heeft van CL, gaat het dier weg. En dan gaat het goed. De aanhouder wint, daar geloof ik echt in. Als we minstens zes maanden geen gevallen van CL meer hebben opgespoord gaan we bij de overgebleven dieren bloedonderzoek op CL uitvoeren.” Deze werkwijze heeft hij in overleg met GD gekozen. “Bij een jonge infectie zoals op ons bedrijf komt het voor dat dieren met lymfklierverdikkingen bij bloedonderzoek nog negatief zijn, terwijl ze later toch positief zijn bij pathologisch onderzoek.”

Een regenboog als resultaat

Om te voorkomen dat de schapen die toch nog CL bij zich kunnen dragen dit overdragen op de lammeren, hanteert hij een kleurensysteem. Bij de volwassen schapen dragen Gerard en zijn personeel blauwe en groene overalls. In de lammerstal dragen ze rode overalls met zwarte laarzen. “Het blijft spannend, want

“We hebben altijd een stip op de horizon gehad en daar willen we nog steeds naartoe”

de ziekte is zo verraderlijk. We proberen er alles aan te doen om het in de hand te houden, maar ik merk dat ik er soms best zenuwachtig van word.” Het bonte gezelschap aan kleuren gaat verder dan de overalls alleen. Ook de schapen worden voorzien van kleurcodes; bij schapen die gelammerd hebben prijkt bijvoorbeeld een blauwe streep op hun rug. “Zo weet ik precies welke dieren ik extra in de gaten moet houden.”

Controleren van lammeren



Anneke is verantwoordelijk voor de lammeren op het bedrijf



Duidelijke visie

Even heeft Gerard overwogen zijn hele kudde weg te doen. “Het was geen feestje”, noemt hij het zelf. “Als je er twintig tegelijk hebt lopen met CL, word je daar echt niet vrolijk van. De moed zakt je dan flink in de schoenen. Financieel gezien zou dat zo’n klap zijn, dat we toch een ander plan hebben gemaakt. En dit was de beste optie. Zo is het gewoon.” Het grote voordeel is dat hij goed draait met de melk. “Dat is ons geluk. Voor hoe vervelend de situatie is, loopt het nu best goed. En het kan alleen maar beter worden.” Samen met zijn vrouw kijkt hij het liefst vooruit. “Het had allemaal heel anders kunnen lopen, veel makkelijker, maar dat was niet zo. Dus focussen we ons op de toekomst.”

En over die toekomst heeft Gerard een duidelijke visie. Waar er nu 280 melkschapen rondlopen op het bedrijf, ziet hij dat het liefst flink groeien. “Maar dan wel met eigen opfok. Ik koop helemaal niks meer aan. Dan doen we er maar wat langer over”, lacht hij. “We hebben altijd een stip op de horizon gehad en daar wil ik nog steeds naartoe, ondanks de tegenslagen. Ik heb een visie en zo wil ik het doen. Daar ga ik niet van afwijken. De moed zakt je weleens in de schoenen, maar ik ben gelukkig vrij positief ingesteld. En daarmee hopen we ermee te komen.” ■